

بِنامِ خدا

آموزش گام به گام اصول طراحی

چهره به زبان ساده

صحبتی با هنر آموزان

همانطور که جسم انسانها به غذا نیاز دارد لذا روح نیز نیازمند غذای فکریست تا آرامش بیابد. گاه این آرامش با خواندن کتاب میسر می شود و گاه با ورزش کردن ، نگاه کردن به یک منظره بسیار زیبا، گوش دادن موسیقی زیبا ، آواز خواندن و هر چیز مثبت دیگر. آن لحظه که روحتان غرق لذت و شوق آن عمل قرار گیرد دیگر گذر زمان احساس نمی شود و آنجاست که به اهمیت موارد فوق در زندگی روزمره پی خواهید برد.

در دنیای هنر ، عظمت بی پایانی نهفته است که با چاپ این کتاب در این صدد بر آمدیم تا بخشی از شهد شیرین دنیای هنر را به شما دوستداران هنر و هنرجویان گرامی بچشانیم . هنر عظمت بی پایانی دارد . هر چند که خیلی از مطالب جهت انتقال تجربیات قابل توصیف با نوشتن نخواهد بود اما بسیار برای من مهم بود که اثری قابل فهم و گام به گام همانند مراحل که در کلاس آموزشی گفته می شود به یادگار بگذارم تا شخصی که تا به حال هیچ درکی از هنر نداشته است با مطالعه و تمرین از روی این کتاب بداند که هنر طراحی تنها برای اشخاص دارای استعداد نیست بلکه معیاردست ، اراده و پشتکار است که باعث پیشرفت خواهد بود .

با ایمان کامل خواهم گفت آموزشی که این کتاب برای شما به ارمغان خواهد آورد کاملاً تضمین شده می باشد . از آنجایی که می دانیم مطالب کتاب با موارد گفته شده در کلاس برابری نخواهد کرد همه مطالب در کتاب بصورت حلقه های دی دی نیز موجود می باشد و هنر آموز با تهیه آن انگار در کلاس خصوصی شرکت نموده است و می تواند خود را در بالاترین سطح یادگیری قرار دهد.

مطالب گفته شده در حال حاضر شامل سه جلد می باشد . جلد یک برای اشخاص مبتدیست که نیازمند یادگیری اصول طراحی می باشد . جلد دوم برای اشخاصی که می خواهند به لذت چهره کشیدن برسند گردآوری شده است . جلد سوم نیز آموزش گام به گام یادگیری سیاه قلم به سبک هایپر رئال (فراواقع گرایی) می باشد .

فصل ۱ : شناخت ابزار طراحی ۷

فصل ۲ : آموزش ترسیم خطوط و سایه زنی..... ۱۳

آموزش ترسیم صحیح خطوط آزاد..... ۱۳

آموزش ترسیم اشکال هندسی دوبعدی ۱۵

آموزش ترسیم اشکال هندسی سه بعدی..... ۱۵

آموزش ترسیم دایره و بیضی..... ۱۶

نحوه گرفتن مداد و تمرین سایه زنی..... ۱۷

آموزش ترسیم سایه زنی از کمرنگ به پررنگ (جدول کنتراست سایه)..... ۱۸

آموزش ترسیم سایه یکدست از پررنگ به کمرنگ (تنالیتة)..... ۱۸

آموزش ایجاد انواع بافت ها..... ۱۹

فصل ۳ : آموزش ترسیم خطوط با ارزش ۲۰

آموزش ترسیم انواع خطوط دو سرنازک ۲۰

آموزش ترسیم مژه ۲۳

آموزش ترسیم ابرو ۲۴

تمرینات ترسیم ابرو ۲۹

فصل ۴ : آموزش ترسیم چشم ۳۳

آموزش ترسیم عنبیه چشم ۳۳

آموزش اصول ترسیم اولیه چشم ۳۵

آموزش ترسیم چشم تمام رخ و سایه زنی بامداد.....	۳۷
آموزش ترسیم چشم سه رخ و سایه زنی بامداد.....	۴۰
آموزش ترسیم چشم نیم رخ و سایه زنی بامداد.....	۴۳
آموزش ترسیم چشم و سایه زنی با پودر مداد.....	۴۶
آموزش نحوه ترسیم و سایه زنی با پودر چشم کامل	۵۷
تمرینات طراحی اولیه چشم	۵۹

فصل ۵: آموزش ترسیم و سایه زنی بینی با پودر مداد ۶۵

آموزش ترسیم اولیه ۳ حالت بینی (تمام رخ-سه رخ-نیم رخ) با مداد.....	۶۵
ترسیم مدل بینی سه رخ.....	۶۷
ترسیم مدل بینی نیم رخ	۷۰
تمرینات مدل بینی	۷۳

فصل ۶: آموزش ترسیم و سایه زنی لب با پودر مداد ۷۴

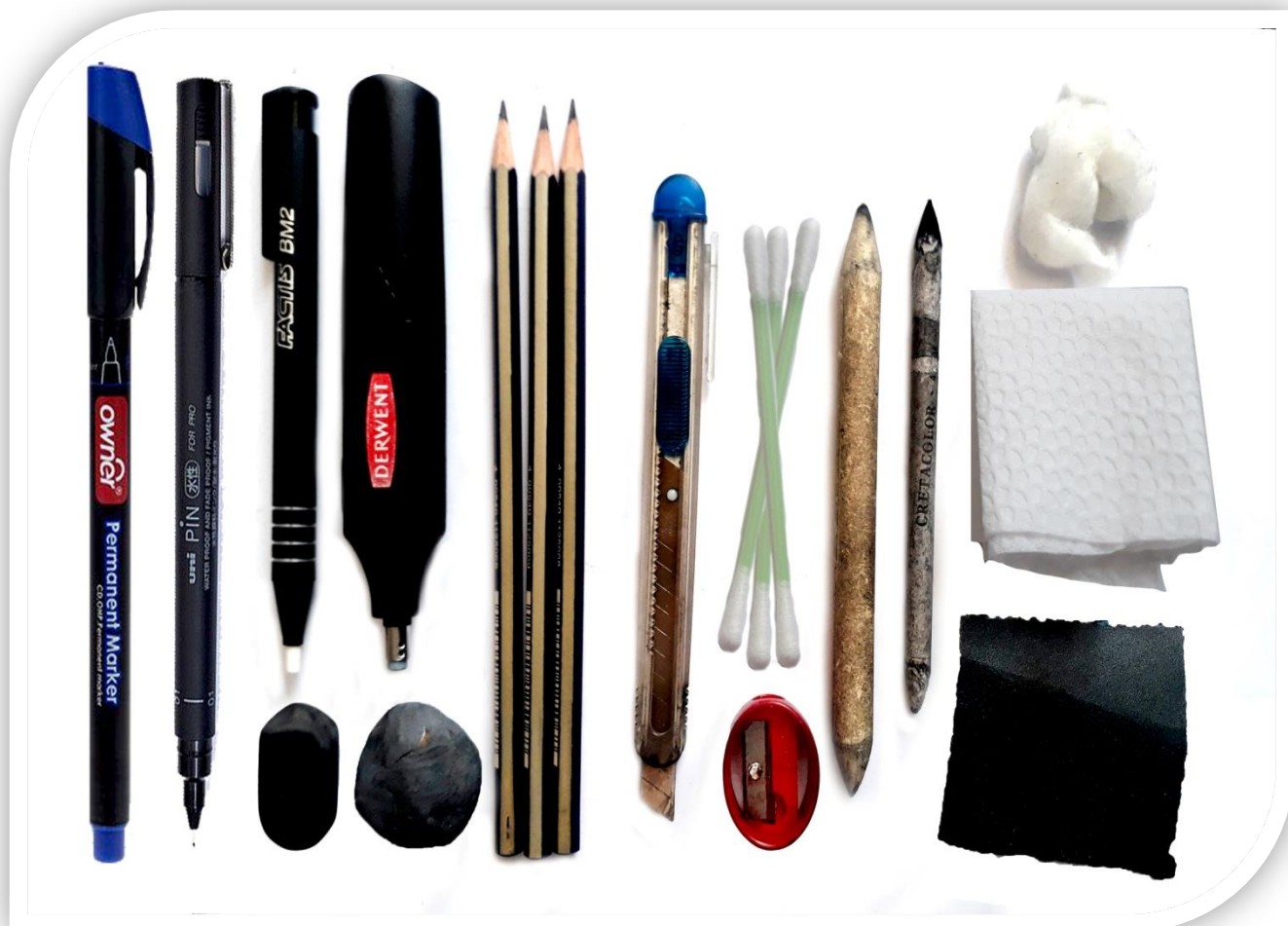
ترسیم سه حالت تمام رخ - سه رخ و نیم رخ لب	۷۵
ترسیم لب در حالت سه رخ	۷۷
ترسیم لب در حالت نیم رخ	۷۹
ترسیم لب در حالت تمام رخ	۸۰
تمرینهای ترسیم لب.....	۸۲

فصل ۷: آموزش ترسیم و سایه زنی گوش با پودر مداد ۸۵

فصل ۸ : آموزش ترسیم و سایه زنی مو با پودر مداد ۸۷

فصل ۹ : آموزش ترسیم و سایه زنی چهره	۸۹
مفاهیم کلیدی طراحی چهره تمام رخ	۹۰
آموزش اولیه چهره تمام رخ	۹۶
آموزش اولیه چهره سه رخ	۹۸
آموزش اولیه چهره نیم رخ	۱۰۱
آموزش آموزش طراحی و سایه زنی چهره سه رخ	۱۰۴
آموزش آموزش طراحی و سایه زنی چهره نیم رخ	۱۱۰
آموزش ترسیم و سایه زنی به روش شطرنجی	۱۱۹
تمرینات و مدل های تکمیلی	۱۲۶

ابزار طراحی:

ابزار مورد نیاز برای شروع طراحی بزرگسالان دوره اول :

۱_ پاک کن اتودی	۲_ پاک کن برقی
۳_ مداد b2 _b6_b8	۴_ کاتر
۵_ گوش پاک کن	۶_ محو کن سایز متوسط
۷_ محو کن سایز کوچک	۸_ پنبه
۹_ دستمال کاغذی	۱۰_ سمباده کاغذی (یک برگ تهیه شده از ابزار فروشی)
۱۱_ تراش	۱۲_ پاک کن خمیری
۱۳_ پاک کن معمولی	۱۴_ کاغذ a4 تعداد ۴۰ عدد
۱۵_ جزوه آموزشی بزرگسال	۱۶_ ماژیک owner
۱۷_ تلق بی رنگ	۱۸- راپید

ابزار مورد نیاز جهت یادگیری اصول طراحی به ترتیب به شرح زیر می باشد :

(۱) **پاک کن اتودی** : نوک این پاک کن را با کاتر برش داده و برای ایجاد خطوط پاک شده ی سفید و همچنین پاک کردن ریزه کاری در طرح و دورگیری طرح ها ، بسیار پرکاربرد می باشد .

(۲) **پاک کن برقی** : این پاک کن با داشتن دینام کوچک و دو عدد باتری در داخل خود به صورتی دورانی با جاگذاری پاک کن خشابی در قسمت فلزی تحتانی اتود می تواند سفیدی های کوچکی در طرح به وجود بیاورد .

(۳) **مداد** : مدادهای متفاوتی در سطح بازار برای استفاده موجود می باشد که توصیه ما استفاده از مدادهای فابر کاستل b2, b6, b8 می باشد که از مدادهای b به دلیل ایجاد سایه های نرمتر نسبت به مدادهای F و H استفاده می کنیم . برای طراحی اولیه از مداد B2 و از مدادهای b6 و b8 جهت سایه زنی در کارها استفاده می شود .

(۴) کاتر : جهت تیز کردن مداد و نوک پاک کن اتودی از این وسیله استفاده می کنیم. تیغه ی کاتر قابلیت تعویض ، بعد از کند شدن دارد .

(۵) گوش پاک کن : برای ایجاد سایه ی نرم در فضای کوچک استفاده می شود. به این ترتیب که گوش پاک کن را درون پودر مداد زده و با آن شروع به سایه زنی می کنیم .

(۶ و ۷) محو کن : برای محو کردن خطوط و سایه زنی از این وسیله استفاده می شود که موارد استفاده ی ما دو سایز کوچک و متوسط می باشد.

۸) پنبه : برای سایه زنی فضای بزرگ با استفاده از پودر مداد از این وسیله استفاده می گردد. میزان اندازه پنبه بستگی به فضای سایه زنی خواهد داشت .

۹) دستمال کاغذی : این وسیله نیز همانند پنبه عمل می کند و برای انجام آن باید دستمال کاغذی را ۶ بار تا زده و با پودر مداد قسمت مربوطه را تیره کرد و سایه ها را ایجاد نمود . در قیاس با پنبه دستمال کاغذی مناسب برای سطوح تیره تر می باشد .

۱۰) سمباده p80 یا p100 : برای تیز کردن نوک پاک کن برقی بعد از نگه داشتن دکمه آن و در حالت کار کردن قسمت پاک کن آن ، مماس با سمباده نگه می داریم که به مرور شروع به تیز شدن نوک پاک کن می نماید و یا برای پودر کردن مداد بعد از اینکه نوک مداد را روی سمباده بکشیم شاهد آن خواهیم بود که مداد پودر می شود و در آخر برای تیز کردن محو کن ، وقتی آنرا بصورتی دورانی روی سمباده می کشیم باعث تیز شدن آن خواهد شد .

(۱۱) تراش : برای تیز کردن مداد ها از این وسیله بهره می بریم . لازم بذکر است که تراش رومیزی نیز برای این امر بسیار مناسب می باشد .

(۱۲) پاک کن خمیری : برای پاک کردن لکه های ایجاد شده روی کار کفایت با وارد کردن ضربه به کاغذ ، لایه لایه و به صورت کنترل شده به صورت موضعی پاک کنیم .

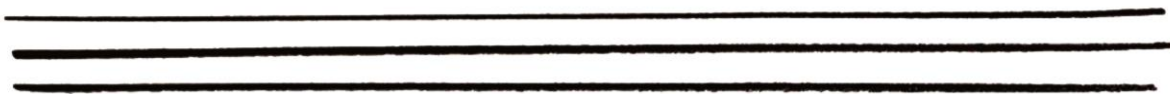
(۱۳) پاک کن معمولی : جهت پاک کردن سریع و پاک کردن فضاها بزرگ از این پاک کن استفاده می کنیم .

آموزش ترسیم صحیح خطوط آزاد

در ابتدای آموزش طراحی هنرجو باید به مهارت ترسیم خطوط با ارزش پردازد:

مرحله اول: باید یاد بگیرید که مداد را در دستانتان کاملاً کنترل کنید و مسلط به کشیدن انواع خط مثل خطوط کمرنگ و پررنگ و خطوط پُررنگ به کمرنگ و بالعکس باشید. در ابتدای تمرین، خطوط صاف را ترسیم می‌کنیم برای این کار مداد B6 را کاملاً ریلکس و شل در دست می‌گیریم و با کمترین فشار دست بر روی مداد شروع به ترسیم خط می‌نماییم. طوری خطوط باید ترسیم گردد که خطوط کاملاً صاف باشد.

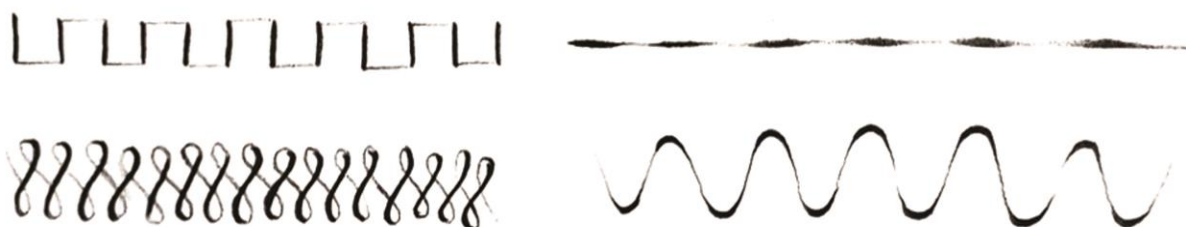
مرحله دوم: همین کار را با فشار بیشتر دست انجام می‌دهیم.

مرحله سوم: خطوط را از پررنگ به کمرنگ ترسیم می‌کنیم تا بر روی کنترل فشار دست خود بیشتر تمرکز کنیم.

در مرحله چهارم: خطوط را از پررنگ به کمرنگ ترسیم می کنیم.

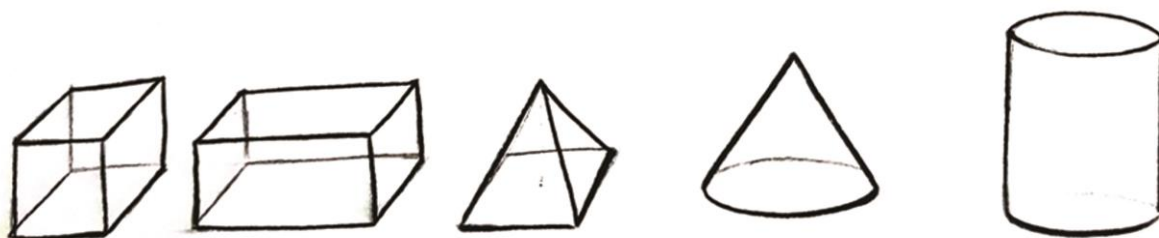
مرحله پنجم: تمریناتی جهت تمرکز برای کنترل بیشتر مداد و خطوط ترسیمی انجام می دهیم.

ترسیم اشکال هندسی دوبعدی

بعد از اینکه نحوه ی ترسیم خطوط را به خوبی یاد گرفتیم حالا شروع به ترسیم اشکال هندسی مربع، مستطیل، مثلث، لوزی، متوازی الاضلاع، دوزنقه، دایره و بیضی می کنیم.

آموزش ترسیم اشکال هندسی سه بعدی

حالا نوبت شروع ترسیم اشکال هندسی سه بعدیست تا نسبت به احجام درک ذهنی کسب کنیم . در اشکال هندسی سه بعدی یک بعد بنام ارتفاع اضافه شده است .

شروع به ترسیم اشکال مکعب مربع، مکعب مستطیل، منشور، مخروط، و استوانه می کنیم.

در نظر داشته باشید که ترسیم دایره و کره بدون سایه زنی هر دو دو بعدی دیده می شود که بعد از سایه زدن شکل کره بوجود می آید

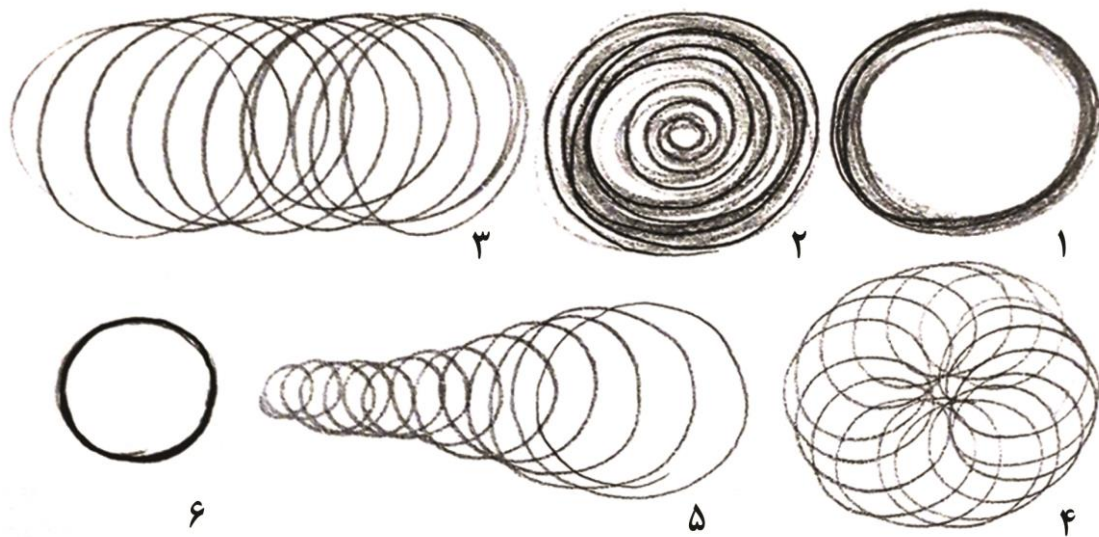
آموزش ترسیم دایره و بیضی

معمولا اکثر هنرجویان در ترسیم صحیح دایره و بیضی مشکل دارند . برای رفع این نقص به ترتیب نشان داده شده شروع به تمرین می کنیم .

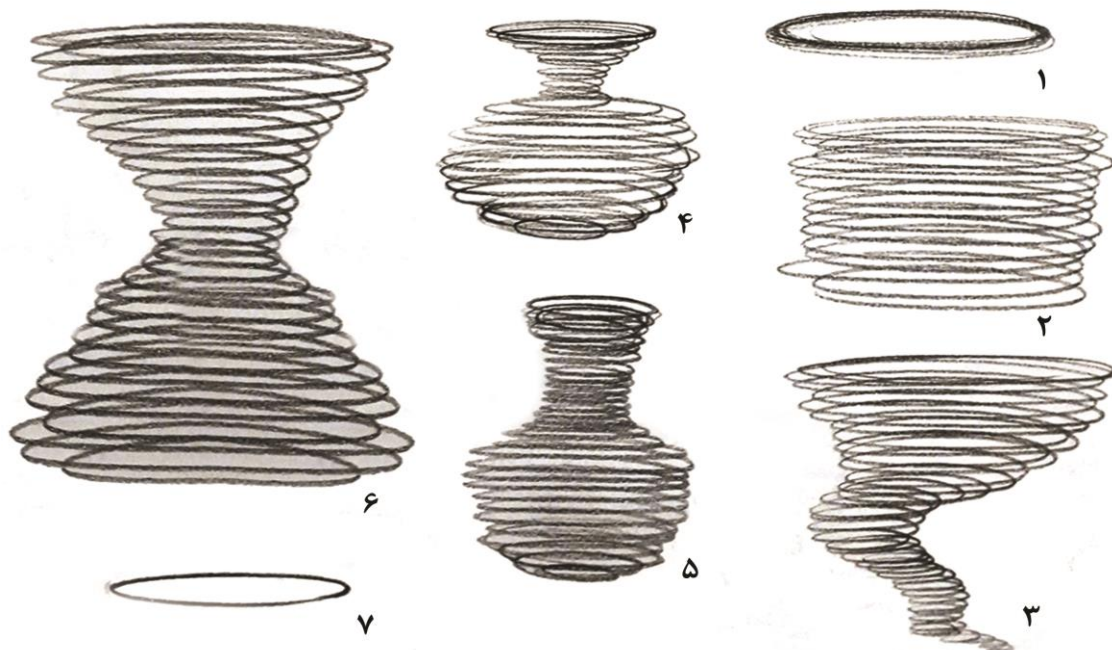
در ابتدا مداد را بصورت قائم گرفته و دایره های ممتد می کشیم. موقع ترسیم این مورد در ذهنتان تداعی شود که انگار در حال هم زدن قاشق در لیوان هستید .

در مرحله بعد دایره یه به شکل حلزونی از بیرون به داخل بکشید و در حالت بعدی همانند فنر دایره ترسیم کنید

این کار به قدری تمرین می شود تا شما به مهارت صحیح کشیدن دایره دست پیدا کنید .

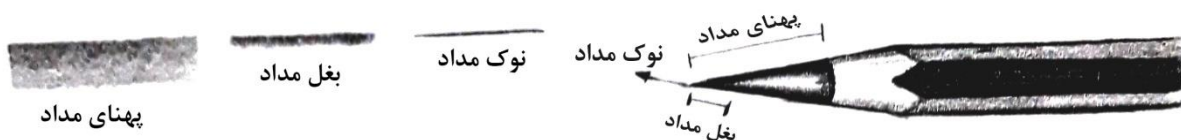

در مورد ترسیم بیضی هم دقیقا این مراحل طی می شود طوری که با ترسیم بیضی به شکل بزرگ و کوچک و بصورت ممتد می توانید شکل کوزه را ایجاد کنید .
در پایان جلسه اول انتظار می رود که هنرجو در ترسیم خط و اشکال هندسی به مهارت لازم دست پیدا کند.

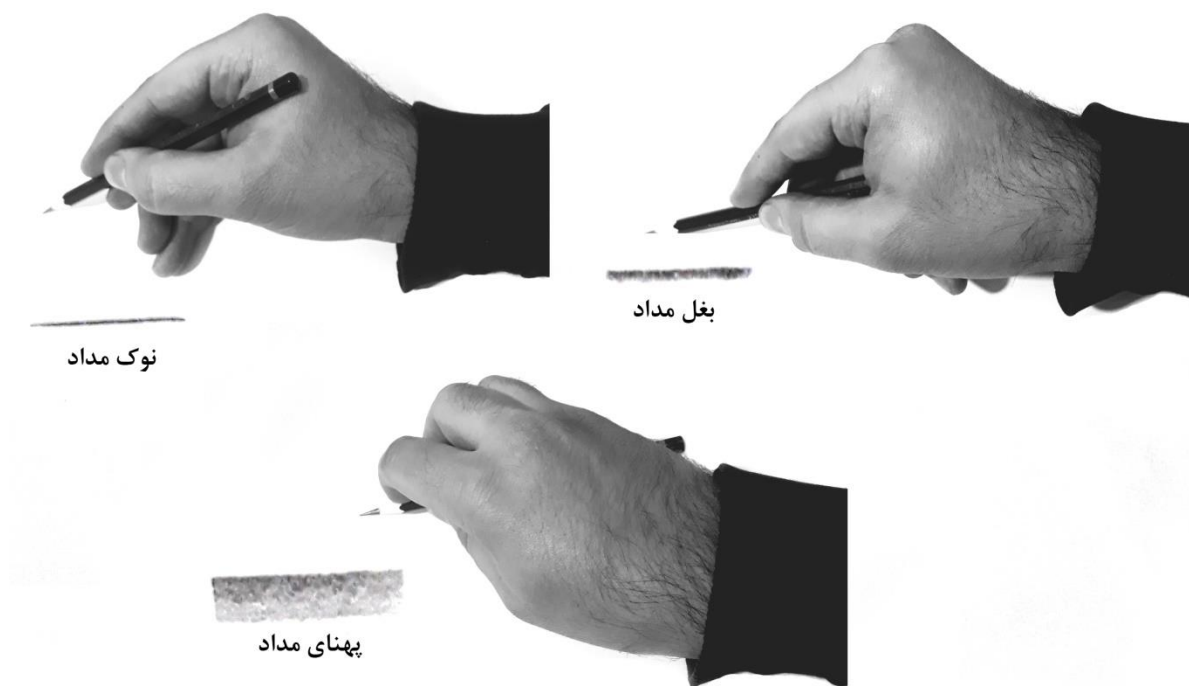

نحوه گرفتن مداد و تمرین سایه زنی

برای شروع یادگیری طراحی در ابتدا هنرجو باید نحوه ی استفاده از مداد و طرز قرار گیری آن در شیوه های متفاوت درون دست را آموزش ببیند.

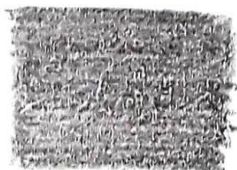

به این جهت در ابتدا با شیوه های سایه زنی به روشهای مختلف گرفتن مداد آشنا می شویم.

**** به محل استفاده از هر کدام از روش های یاد شده در ادامه با تمرین و پشتکار پی خواهید برد ****

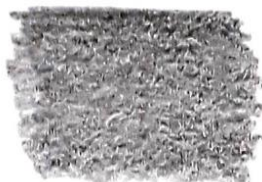
(۱) نوک مداد

سایه با نوک مداد

در این شیوه از کل پهنای گرافیت مداد جهت سایه زنی بهره می گیریم که این موضوع سبب اجرای سرعتی سایه زنی می شود.

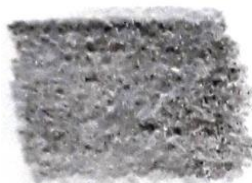
(۲) بغل مداد

سایه با بغل مداد

در این شیوه از یک سوم پهنای گرافیت یا همان مغزی مداد طبق عکس بالا برای سایه زنی استفاده می کنیم که در این روش هم سرعت سایه زنی به نسبت کمتر از روش قبلی بوده اما فضای خالی در سطح سایه کمتر خواهد بود.

(۳) پهنای مداد

سایه با پهنای مداد

در این شیوه ما فقط از نوک گرافیت مداد جهت سایه زنی استفاده می کنیم که اجرای سایه زنی را با کمترین فضای خالی در سطح سایه ها امکان پذیر می کند. اما سرعت سایه زنی به این روش افت خواهد نمود.

آموزش ترسیم سایه زنی از کمرنگ به پررنگ (جدول کنتراست سایه)

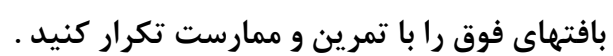
با پهنای مداد b6 طبق جدول بندی زیر از روشن به تیره سایه میزنیم .

آموزش ترسیم سایه یکدست از پررنگ به کمرنگ (تنالیته)

با پهنای مداد b6 طبق شکل زیر از تیره به روشن سایه میزنیم طوری که سایه ها کاملا یکدست اجرا گردد

آموزش ترسیم خطوط با ارزش

در مرحله اول از دوره دوم انجام صحیح این تمرینات بسیار حائز اهمیت است که آنها به راخوبی و بادقت کار کنید تا در مراحل بعدی دچار مشکل نشوید.

از این رو با نحوه ی صحیح ترسیم این موارد را به خوبی نیاموختید سراغ مراحل بعدی نروید.

در این مرحله بسیار ضروریست که هنرجو در کنترل فشار دست خود برای ایجاد ظرافت دقت لازم را به کار بندد. این مرحله از کار تا مرحله ترسیم ابرو، تمرین و پشتکار زیادی را می طلبد. اگر این کار برای شما در ابتدا دشوار بود تعجب نکنید و مایوس نشوید. زیرا قبلا با این طرز خط کشیدن آشنا نبوده اید و این موضوع طبیعی می باشد و فقط با تمرین مستمر از عهده آن بر خواهید آمد.

نکته بسیار مهم دیگر اینکه، تا یک مرحله از کار درست اجرا نشده است سراغ مراحل بعد نروید. در غیر اینصورت ایرادهای کارتان با پیش رفتن شما انباشته خواهد شد و از نتیجه مطلوب فاصله خواهید گرفت. پس حتما طبق مراحل و بعد از درست اجرا کردن سراغ مراحل بعد بروید.

همانطور که در جلد اول کتاب اصول پایه گفته شد، آن مطالب پیش نیاز مطالب ترسیم خطوط شما در این مرحله می باشد.

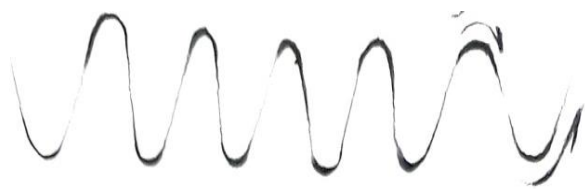

در گام اول سعی می کنیم با مداد b2 خطوط دو سر نازک را تمرین کنیم. به این ترتیب ابتدا به محض لمس نوک مداد با سطح کاغذ فشار دست بسیار کم بوده و رفته رفته اضافه می شود و در آخر خط نیز این فشار کاسته می شود. این کار نیاز به دقت و تمرین دارد. پس با صبر و تمرکز از آن عبور کنید.

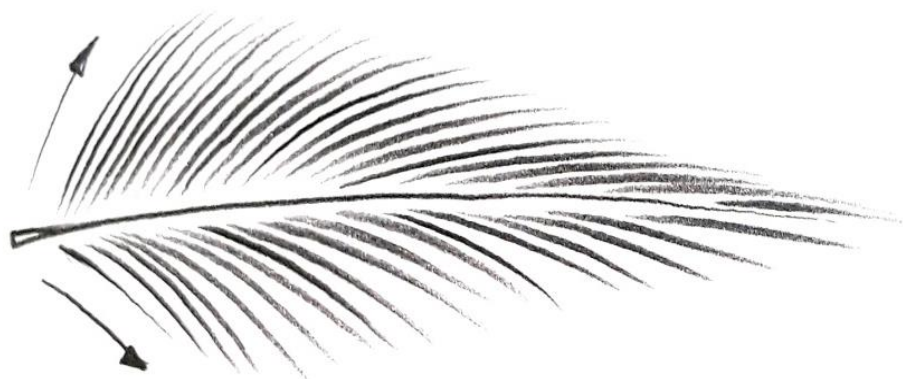
در گام دوم می خواهیم دو خطوطی را ترسیم کنیم که دو سر نازک باشد و در عین حال در نگاه مخاطب یک خط دیده شود. در این جهت طبق جهت زده شده خط اول را از پررنگ به کمررنگ کشیده و برعکس آنرا از ابتدای خط اول انجام می دهیم. کمی تکرار در تمرینات بعدی این دو خط باید بر روی هم قرار گیرد و خط واحدی را نشان دهد.

در گام سوم خطوط دو سر نازک را این بار بصورت رفت و برگشت تمرین کنید و بعد از تمرین زیاد، سعی کنید این خطوط را با سرعت طبق شکل بصورت رفت و برگشت انجام دهید.

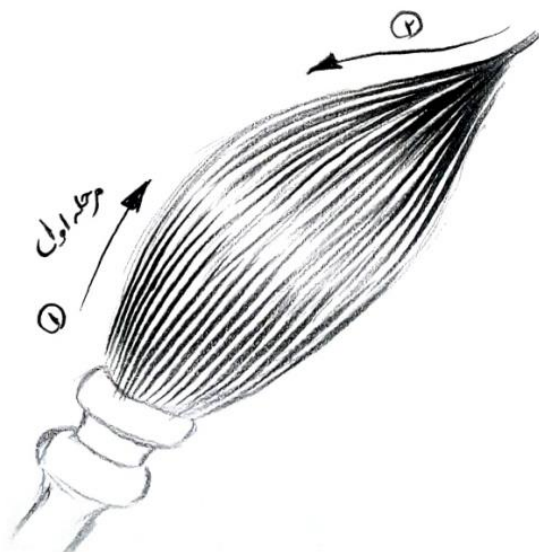

در گام چهارم خطوط سینوسی را بصورتی ترسیم می کنیم که بالا و پایین هر قوس پررنگ باشد. این کار طبق شکل شروعی برای ترسیم مژه ها می باشد.

در گام پنجم خطی تقریباً افقی با مداد b6 کشیده و طبق جهت زده شده خطوطی را بصورت دوسر نازک ترسیم می کنیم، طوری که هر چه به انتها نزدیک میشویم خطوط

خوابیده تر و در آخر موازی با خط صاف اولیه گردد . بر عکس همین عمل را در قسمت پایین خط اولیه انجام می دهیم . این عمل تداعی کننده حالت ابروی انسان می باشد . پس در انجام آن دقت لازم صورت گیرد .

در گام ششم حالت قلمو را ترسیم می کنیم که تداعی گر حالت مو می باشد . به همین جهت خطوط دوسر نازک از بالا به پایین را طبق شکل می کشیم و بر عکس همین کار را انجام می دهیم . دقت گردد که خطوط در آخر در یک راستا ترسیم شود.

در گام هفتم مدل ساده شده ی ابرو را طبق شکل می کشیم که همانند حالت پر می باشد و در قسمت بعد از آنجایی که هیچ ابرویی کاملاً صاف نخواهد بود سعی می کنیم آن را با پیچ و قوس بصورت دو سر نازک بکشیم که به حالت واقعی ابروی انسان نزدیک باشد .

آمورش ترسیم مژه

برای ترسیم مژه ها همانطور که در توضیحات قبل اشاره شد ابتدا طرح مدل را کشیده و بر روی آن، خطوط را به حالت سینوسی می کشیم . در ترسیم مژه ها به تیز بودن مداد دقت کنید . جاهایی که مژه محو می باشد باید با نوک محو کن مژه را ترسیم کنید و یا جاهایی که خطوط محو اما پررنگ هست باید در آن نقطه خطوط را با مداد کشیده و آن را با محو کن باریک محو کنید.

در گام هشتم ابتدا حالت بادامی چشم انسان را با مداد b2 کمرنگ کشیده و با مداد b6 طبق حالت سینوسی بالا در مراحل یاد شده قبلی مژه ها را طبق شکل ترسیم می کنیم .

برای مژه های پایین با مداد b2 با رعایت گوشته پوست انسان خطوط را طبق شکل می کشیم .

در این مرحله می خواهیم شما را با طریقه کشیدن ابرو آشنا کنیم .

آن قسمت از ابرو که سمت بینی می باشد را تاج ابرو می گوئیم و قسمت دیگر که سمت گوش است را ما در این کتاب انتهای ابرو در نظر می گیریم و با این اصطلاحات ابرو را توصیف خواهیم کرد .

فرم ابرو به سه بخش تقسیم می شود . در قسمت اول از سمت تاج ابرو موها عمودی بوده و در قسمت وسط موهای ابرو کم کم زاویه گرفته و در قسمت آخر همانند همان توضیح یادشده ی خط کشیدن پر درقسمتهای قبل هر چه به انتها نزدیک می شویم موها خوابیده تر دیده می شوند .

با این تفاسیر شروع به کشیدن ابروها از روی مدل عکس می کنیم .

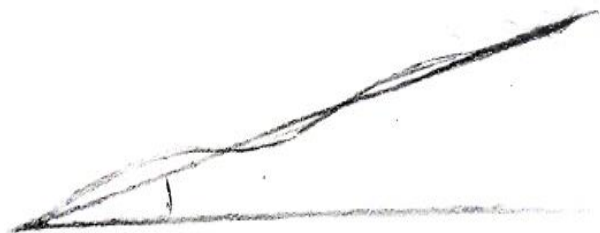
گام اول : ابتدا می بایست طرح ابروی مورد

نظر را بکشیم. به همین جهت در ابتدا از پایین

نقطه تاج ابرو خط افقی ترسیم کرده و از

پایینترین نقطه انتهای ابرو خط زاویه دار نسبت

به نقطه شروع خط افقی می کشیم .

* این خطوط،خطوط کمکی برای ترسیم ابرو

میباشد *

گام دوم: طرح اولیه ابرو را با مداد b2
کاملاً کمرنگ می کشیم

گام سوم: با دقت بسیار موهایی که
پررنگتر و واضح تر است با رعایت زوایای
آن بصورت دو سر نازک و با ظرافت
میکشیم. ابروهایی که خطوطش کمرنگ و
نازک است با مداد b2 می کشیم و آنهایی

که ضخیم تر و پر رنگ تر هستند با مدادهای b6 و b8 ترسیم میکنیم. به همین صورت خطوط های
داخل ابرو را طبق شکل ترسیم می کنیم.

* این نکته فراموش نشود که خطوط اضافه نکشیم. کمبود خطوط را با اضافه کردن می شود جبران
کرد اما بیش از اندازه خط کشیدن جز تیره شدن و خراب شدن کار سودی نخواهد داشت.*

گام چهارم : با محو کن کوچک لابلای
ابرو را دقیقا به همان صورت که خطوط
موهای ابرو را کشیدیم محو می کنیم. و
اگر نیاز به تیره تر کردن بیشتر و یا
یکنواخت تر و یا محو تر کردن داریم از
محو کن بزرگ استفاده می کنیم

گام پنجم : سایه ها و تیره گی کارمان را
می سنجیم و باز هم خطوط را پررنگ می
کنیم .

گام ششم : اگر در قسمتهایی از ابرو نور یا
روشنایی ها و یا موهای روشن داشتیم با
استفاده از پاک کن ها که نحوه استفاده از
آن در اول کتاب در قسمت شناخت ابزار
توضیح داده شده است استفاده می کنیم .

*به این ترتیب ابروها را با صبر و تمرکز و تلاش زیاد تمرین می کنیم .

**هنگام تمرین اگر کارتان باب میلان نمی شود اصلا نگران نباشید . این موضوع عادی می باشد .
زیرا که اینکار نیازمند تمرین مستمر می باشد . پس تلاش خود را ادامه دهید .*

ابروهای دیگر را نیز به همین ترتیب ترسیم کنید تا با انواع مختلف ابرو آشنا شوید.

گام اول:

در این مدل ابروها که هر دو ابرو در عکس می باشد ، جهت ترسیم صحیح آن ابتدا از قسمت تحتانی تاج ابرو خط افقی با مداد b2 ترسیم می کنیم و آن را تا انتهای ابروی بعدی رسم می کنیم تا با این کار تفاوت تراز و سطح ارتفاع دو تاج ابرو نسبت به یکدیگر سنجیده شود و مابقی کارها طبق ابرو آموزش داده شده قبل انجام می گرد و هر کدام را بصورت جداگانه با تعیین زاویه ابرو نسبت به خط افق می سنجیم. سپس طرح اولیه ابرو را طراحی می کنیم و جهت موها را مشخص می کنیم .

گام دوم :

سپس موهای ابرو را بصورت دو سر نازک در جهت مناسب خود ترسیم می کنیم .

گام سوم :

در مرحله آخر با محو کن دقیقا به صورتی که از مداد استفاده شده استفاده می کنیم و اگر قسمتهایی ، تیرگی بیشتری نیاز بود محو کن را داخل پودر مداد ریخته شده بر روی کاغذ زده و تیرگی ها را تشدید می کنیم .

******فراموش نشود که یک یا دوبار غلط کشیدن نشانه استعداد پایین شما نیست بلکه درک این مورد همیشه برای هنرجویان سخت می باشد و بجهت پیشرفت دراینکار شما فقط به تمرین و تکرار نیاز دارید و در مراحل بعدی کتاب در خواهید یافت که پیشرفت شما در گرو تمرین و پشتکار شما نهفته است . ******

تمرین ترسیم کامل ابروها

در مدل‌های بعدی ابروها را باز به همان ترتیب تمرین میکنیم که تا به سطح آمادگی بالایی در درک درست از ترسیم ابرو برسیم .

